

РОБЪРТ ШЕКЛИ ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ИМУНИТЕТ

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

— Заповядайте, господа — посланикът ги покани в специалния апартамент, който му бе предоставило Министерството на външните работи. — Моля седнете.

Полковник Сърси се настани, опитвайки да прецени личността, която бе накарала цял Вашингтон да си гризе ноктите. Посланикът изобщо нямаше вид на заплаха. Беше среден на ръст, слаб, облечен в консервативен кафяв вълнен костюм, предоставен му от министерството. Лицето му бе интелигентно, с фини черти и сдържано.

Човек като човек, помисли си Сърси, докато изучаваше извънземния с черните си непроницаеми очи.

— С какво бих могъл да ви бъда полезен? — попита с усмивка посланикът.

— Президентът ме натовари с вашия случай — каза Сърси. — Проучих доклада на професор Дариг — той кимна към учения до него, — но бих желал да чуя всичко сам.

— Разбира се — отвърна извънземният и запали цигара. Изглеждаше искрено доволен от това, че са дошли да говорят с него.

„Кое е доста интересно — помисли Сърси. През седмицата, която бе минала след приземяването му, всички важни учени в страната се бяха срещали с него. — Но когато се видяха натясно, се обърнаха към армията — напомни си Сърси.“ Той се настани в стола, неприлично бръкнал в джобовете си. Дясната ръка почиваше върху дръжката на 45-калибровия пистолет с вдигнат предпазител.

— Пристигнах тук — заговори извънземният — като посланик с неограничени пълномощия, представящ империя, която обхваща половината галактика. Искам да ви предам поздравите на моя народ и да ви поканя да се присъедините към нашата организация.

— Ясно — отвърна Сърси. — Някои от нашите учени са останали с впечатлението, че това присъединяване е задължително.

— Вие ще се присъедините — каза посланикът и издуха дим през ноздрите си.

Сърси видя как Дариг се смръзна в стола си и прехапа устни. Сърси помести пистолета така, че да може да го измъкне лесно.

— Как ни открихте? — попита той.

— Ние, посланиците с неограничени пълномощия, биваме изпращани към неизучени сектори на космоса — каза извънземният.

— Ние проучваме всяка звездна система в съответния си сектор, търсим планети и проучваме всяка планета за наличието на разумен живот. Да знаете, че разумните същества са рядкост в Галактиката.

Сърси кимна, макар че този факт не му беше известен.

— Когато открием такава планета, ние кацаме, както направих аз, и подготвяме жителите ѝ за участието им в нашата организация.

— А как ще разберат вашите, че сте открили разумен живот? — попита Сърси.

— Част от нашата структура е предавателен механизъм — отвърна посланикът. — Той се включва, когато достигнем обитавана планета. Този сигнал се изпраща непрекъснато в космоса на разстояние от няколко хиляди светлинни години. Проследяващи екипажи непрекъснато прослушват границите на приемателния район на всеки посланик за тези съобщения. Когато открият такава, към планетата се отправя колонизационна група. — Той леко изтръска цигарата си в края на пепелника. — Този метод явно има определени предимства пред изпращането на комбинирани колонизационни и изследователски групи. Той избягва необходимостта от създаването на големи екипи за десетилетия, които би отнело такава търсене.

— Разбира се. — Лицето на Сърси беше напълно безизразно. — Можете ли да ми разкажете повече за това съобщение?

— Няма нещо особено. Лъчът не може да бъде засечен по методите, които са ви познати и затова не може да бъде заглушен. Съобщението се изпраща непрекъснато, докато аз съм жив.

Дариг рязко си пое дъх и погледна Сърси.

— Ако вие престанете да предавате — спокойно заговори Сърси, — нашата планета няма да бъде открита, нали?

— Не. Поне докато не бъде изследван отново този сектор от пространството — съгласи се дипломатът.

— Много добре. Като специално назначен представител на Президента на Съединените щати, аз ви заповядвам да престанете да предавате съобщението си. Ние не желаем да станем част от вашата империя.

— Съжалявам — отвърна посланикът. — Той леко повдигна рамене. Сърси се чудеше колко ли пъти е изигравал тази сценка и на колко ли други планети. — Наистина не мога да ви помогна. — Той се изправи.

— Значи няма да спрете?

— Не мога. Аз не съм в състояние да контролирам изпращането на съобщението, след като веднъж съм го задействал. — Дипломатът се обърна и се насочи към прозореца. — Но аз съм подготвил за вас един философски труд. Като посланик при вас, мое задължение е да ви подготвя философски и да облекча шока от прехода, колкото е възможно. Тази философия веднага ще ви покаже, че...

Когато посланикът стигна до прозореца, пистолетът на Сърси беше въвн от джоба и стреляше. Той изстреля почти едновременно шест патрона, като се целеше в главата и гърба на посланика. След това през тялото му премина неконтролируема тръпка.

Посланикът вече не беше там!

Сърси и Дариг се спогледаха. Дариг промърмори нещо за призраци. После, точно толкова внезапно, посланикът се върна.

— Сигурно не сте си помислили, че това ще ви се удаде толкова лесно — каза той. — Ние, посланиците, по необходимост сме снабдени с известен дипломатически имунитет. — Той пхна пръст в една от дупките от куршуми в стената. — В случай, че не сте ме разбрали, позволете да ви обясня. Вие не можете да ме убиете. Не можете даже да разберете естеството на моята защита. — Той ги изгледа и в този миг Сърси разбра колко напълно чуждо същество е този посланик. — Довиждане, господа — каза им той.

Дариг и Сърси се върнаха мълчаливо в контролния пункт. Никой от тях не бе очаквал, че посланикът може да бъде убит толкова лесно, но те още бяха в шок от факта, че куршумите не бяха го улучили.

— Предполагам, че си видял всичко, Мейли? — попита Сърси, когато стигнаха в контролния пункт.

Слабият, оплешивяващ психиатър кимна тъжно.

— Записах го и на филм.

— Чудя се каква ли може да е тази философия — проговори на себе си Дариг.

— Не беше логично да очакваме, че ще се получи. Няма раса, която да изпрати посланик с подобно съобщение и да очаква, че той ще бъде оставен жив. Освен...

— Освен какво?

— Освен ако има доста ефективна защита — завърши тъжно психиатърът.

Сърси пресече стаята и погледна видеопанела. Апартаментът на посланика беше много специален. Бе построен бързо, два дни след като той бе кацнал и предал посланието си. Апартаментът бе облицован със стомана и олово, изпълнен с видео и филмови камери, магнетофони и разни други неща.

Беше последната дума на техниката в строителството на сложни камери на смъртта.

На екрана Сърси можеше да види посланика, седнал зад масата. Той печаташе на малка пишеща машина, която му бе предоставило правителството.

— Хей, Харисън! — извика Сърси. — Май трябва да приложим план Две.

Харисън излезе от страничната стая, където проверяваше връзките, водещи към апартамента на посланика. Той внимателно провери вентилите за налягане, включи контактите и се обърна към Сърси.

— Сега ли? — попита.

— Сега — Сърси наблюдаваше екрана. Посланикът продължаваше да печата.

Внезапно, когато Харисън натисна ключа, помещението бе потопено в пламъци. От прикрити отвори в стените, пода и тавана изригваше огън.

В миг стаята заприлича на вътрешността на пещ.

Сърси остави огъня да бушува две минути, след което направи знак на Харисън да изключи. Те се вгледаха към изпеченото помещение.

Търсеха с надежда овъглен труп.

Но посланикът се появи отново зад бюрото си, вгледан мрачно в овъглената пишеща машина. Той бе недокоснат.

— Можете ли да ми дадете друга пишеща машина? — попита той с поглед, вперен точно към една от скритите камери. — Пища философската основа за вас, неблагодарни нещастници.

Той се настани върху останките от креслото. След миг беше заспал дълбоко.

— Хайде, всички да седнат — каза Сърси. — Време е за военен съвет.

Мейли яхна един стол. Харисън запали лула, докато седнаше и бавно започна да я разпалва.

— Значи така — започна Сърси. — Правителството стовари тази работа върху нашите плещи. Ние трябва да убием посланика. Това е очевидно. Командването е възложено на мен. — Сърси се усмихна тъжно. — Вероятно защото никой с по-висок чин не желае да поеме отговорността за неуспех. А пък аз избрах вас тримата за мои помощници. Можем да получим всичко, което поискаме. Всякаква помощ или съвет, от които се нуждаем. Ясно ли е? Някакви предложения?

— Какво ще кажете за план Три? — попита Харисън.

— Ще стигнем и до това — каза Сърси. — Но не вярвам да се получи нещо.

— Аз също — съгласи се Дариг. — Ние даже не знаем естеството на неговата защита.

— Това е първата ни задача сега. Мейли ще вземе всички данни, които сме събрали и ще намери някой, който да ги вкара в анализатора „Дерихман“. Ти знаеш какво ни трябва. Какви качества притежава Х, ако Х може да извърши това и това, нали?

— Точно така — отговори Мейли. Той тръгна, като промърмори нещо по отношение на влиянието на физическите науки.

— Харисън, готови ли сме за план Три? — попита Сърси.

— Разбира се.

— Опитай.

Докато Харисън извършваше последните приготовления, Сърси наблюдаваше Дариг. Пълничкият дребен физик гледеше замислено в пространството и си говореше под нос. Сърси се надяваше, че той ще измисли нещо. Очакваше велики неща от Дариг.

Тъй като знаеше, че не е възможно да се работи добре с големи групи хора, Сърси бе подбрал помощниците си внимателно. Бе държал на качеството.

Затова първо бе избрал Харисън. Стройният инженер със строго лице имаше репутацията, че може да построи всичко само като му се спомене бегло как то би трябвало да работи.

Сърси бе избрал Мейли, психиатъра, защото не беше сигурен, че убийството на посланика е чисто физически проблем.

Дариг бе физик и математик, но будният и любопитен ум му бе позволил за развие няколко теории и в други области. Той бе единствен от четиримата, който наистина се интересуваше от посланика като интелектуален проблем.

— Той е като Металния дядо — каза накрая Дариг.

— Какво е това?

— Никога ли не си чувал приказката за Металния дядо? Ами той бил чудовище, покрито с черна метална броня. Срещнал го Убиецът на чудовища, герой от епоса на апачите. Убиецът на чудовища след много опити успял да убие Металния дядо.

— И как?

— Улучил го в подмишницата. Там нямало броня.

— Чудесно — ухили се Сърси. — Накарай нашия посланик да си вдигне ръцете.

— Готово! — извика Харисън.

— Чудесно. Давай.

Стаята на посланика започна тихо да се изпълва с невидими смъртоносни гама лъчи.

— Достатъчно — каза Сърси след малко. — Това би могло да убие стадо слонове.

Но посланикът остана невидим пет часа, докато нивото на радиоактивността спадна. После той се появи отново.

— Пак ви напомням, че искам нова пищеца машина — каза той.

— Ето доклада на анализатора — Мейли подаде на Сърси пачка листа. — Това е крайната формулировка.

Сърси я прочете на глас: „Най-простата защита срещу всяко и всички оръжия е да *се превърнеш* във всяко оръжие, с което те нападнат.“

— Страхотно — възкликна Харисън. — И какво означава това?

— Означава — заговори Дариг, — че когато атакуваме посланика с огън, той се превръща в огън. Когато стреляме по него, той се превръща в куршум — докато отmine заплахата. А после се променя отново. — Той взе листите от ръката на Сърси и ги прегледа.

— Хммм. Чудя се дали няма някакъв исторически паралел? Как ви се струва? — Той вдигна глава. — Макар че не е сигурно, все пак е доста логично. Всяка друга защита изисква първо различаване на оръжието, след това оценка и предвиждане на контрамерки в зависимост от възможностите на оръжието. Защитата на посланика действа много по-бързо и сигурно. Той няма защо да познава оръжието. Предполагам, че тялото му просто го *идентифицира* по някакъв начин, щом възникне заплахата.

— А Анализаторът предлага ли някакъв начин за преодоляване на тази защита? — попита Сърси.

— Анализаторът заяви, че няма такъв, ако данните са верни — отвърна мрачно Мейли.

— Можем да пренебрегнем това заключение — обади се Дариг. — Машината е ограничена.

— Но все пак не сме намерили начин да го спрем — настоя Мейли. — И той продължава да изпраща съобщението си.

Сърси се замисли.

— Извикайте всякакви специалисти. Каквито се сетите. Ще трябва да направим всичко, каквото можем. Знам — каза той, като видя изражението на съмнение по лицето на Дариг, — но все пак трябва да опитаме.

* * *

През следващите няколко дни върху посланика бе опитана всяка смъртоносна пермутация и комбинация. Стреляха го с оръжия, като се започне от тези от каменната ера и се стигне до най-модерните мощни пушки. Засипаха го с гранати, поливаха го с киселини, пълнеха апартамента му с отровни газове.

Той продължи да присвива философски рамена и да работи върху новата пищеца машина, с която го бяха снабдили.

Пуснаха му вируси. Първо на всички познати болести, след това мутанти.

Дипломатът дори и не кихна.

Бе облъчван с електрически ток, радиация, удряха го с дървени оръжия, с метални предмети, бронзови оръжия — всичко. Само и само

да покрият всички възможности.

По него нямаше и драскотина, но стаята му приличаше на бар, където боят не е спирал поне петдесет поредни години.

Мейли работеше върху някаква своя идея, както и Дариг. Физикът прекъсна работата си само, за да припомни на Сърси мита за Балдур. Балдур бил нападан с всякакви оръжия, но останал незасегнат, защото бил омагьосан така, че всичко земно да се отнася към него с обич. Всичко, с изключение на имела. Когато го замерили с малко клонче имел, той загинал.

Сърси се извърна нетърпеливо, но нареди за всеки случай да им изпратят имел.

Беше не по-ефективен от шрапнелните експлозивни или лъковете и стрелите. Не се получи нищо, с изключение на придаването на по-празничен вид на разрушеното помещение.

След седмица, като не успяха да направят нищо, те преместиха съгласния с всичко посланик в нова, по-смъртоносна килия. Не можеха да правят повече опити в старата поради радиоактивността и микроорганизмите в нея.

Посланикът отново се зае да си пише на машината. Всичките му предишни опити бяха изгорени, разкъсани или изядени.

— Нека идем да си поговорим с него — предложи Дариг, след като мина още един ден. Сърси се съгласи. За момента нямаша повече идеи.

— Заповядайте, господа — каза посланикът толкова весело, че на Сърси му стана лошо. — Съжалявам, че не мога да ви предложа нищо. Всъщност от около десет дни не са ми давали нито храна, нито вода. Не че има някакво значение, разбира се.

— Радвам се, да го чуя — отвърна Сърси. Видът на посланика не показваше с нищо, че се е сблъскал с цялата жестокост, която Земята може да измисли. Напротив, Сърси и хората му изглеждаха така, като че ли *тях* са ги бомбардирани.

— Имате доста добра защита — каза Мейли равнодушно, просто, за да започне някакъв разговор.

— Радвам се, че ви харесва.

— Бихте ли ни разказали как действат? — попита невинно Дариг.

— Не знаете ли?

— Струва ни се, че да. Вие се превръщате в онова, което ви напада. Така ли е?

— Разбира се — отвърна посланикът. — Нали виждате, че нямам тайни от вас?

— Има ли нещо, което бихме могли да ви предложим — попита Сърси, — за да ви накараме да изключите този сигнал?

— Подкуп?

— Да — каза Сърси. — Всичко, което...

— Нищо — отвърна посланикът.

— Вижте, нека говорим като разумни хора — каза Харисън. — Вие не искате да предизвикате война, нали? Сега Земята е съюзена. Ние въоръжаваме...

— С какво?

— Атомни бомби — отвърна му Мейли. — Водородни бомби. Ние...

— Хвърлете една по мен — предложи посланикът. — Тя няма да ме убие. Какво ви кара да мислите, че ще подейства и на моя народ?

Четиримата мъже замълчаха. Не беше им минавала тази мисъл.

— Възможностите на хората да предизвикват войни — заяви посланикът — е мярката за състоянието на тяхната цивилизация. Първата степен на развитие е използването на прости физически удължители на двигателните органи. Втората степен е контрол на молекулярно равнище. Вие сте в началото на третата степен, макар че сте далеч от уменията да управлявате атомните и субатомните сили. — Той се усмихна предразполагащо. — Моят народ е достигнал границите на петата степен.

— Какво означава това? — попита Дариг.

— Сами ще разберете — каза посланикът. — Но може би вие се чудите дали моите възможности са типични за расата ми? Няма да скрия от вас, че не са. За да мога да върша работата си и само нея, в мен са вградени някои ограничения, които ми дават възможност само за пасивни действия.

— Защо? — попита Дариг.

— Поради очевидни причини. Ако можех да предприема позитивни действия в момент на ярост, аз бих могъл да разруша цялата ви планета.

— Очаквате ли, че ще ви повярваме? — попита Сърси.

— А защо не? Толкова ли е трудно да се разбере? Не можете ли да повярвате, че съществуват сили, за които вие нищо не знаете? И освен това има още една причина за пасивността. Сигурно досега вече сте я разбрали.

— Да пречупите нашия дух, предполагам — отвърна Сърси.

— Точно така. Ако само ви говоря, няма да стане нищо. Шаблонът винаги е еднакъв. Посланикът каца и предава посланието си на млада, дива и с висок боен дух раса, като вашата. Започва френетична съпротива против него, спазматични опити да го убият. След като всичко се провали, хората обикновено се предават. Когато пристигне колонизационната група, втълпяването на идеите става много по-бързо. — Той направи пауза и заговори отново. — На повечето планети се интересуват доста от философията, която аз трябва да им предложа. Уверявам ви, че тя ще направи прехода много по-лесен. — Той подаде пачка написани на машина листи. — Няма ли поне да ги прегледате?

Дариг взе листите и ги пхна в джоба си.

— Когато имам време, ще ги погледна.

— Предлагам ви да опитате — каза посланикът. — Може да сте се доближили вече до кризисната точка. Защо не се предадете?

— Още не — отвърна с равен глас Сърси.

— Не забравяйте да прочетете философията — настоя посланикът.

Мъжете побързаха да си излязат.

— Слушайте сега — каза Мейли, щом се върнаха в командния пункт. — Има още няколко неща, които не сме опитали. Какво ще кажете да използваме психологията?

— Всичко, каквото решите — отвърна Сърси. — Включително и черна магия. Какво си намислил?

— Според мен защитата на посланика се задейства веднага към всякаква заплаха. Сблъскваме се с отбранителен рефлекс от типа всичко или нищо. Аз предлагам първо да опитаме нещо, което няма да задейства този рефлекс.

— Като например? — попита Сърси.

— Хипноза. Може би ще открием нещо.

— Разбира се — съгласи се Сърси. — Опитай. Опитай всичко.

Сърси, Мейли и Дариг се събраха около видеоекрана, докато в стаята на посланика бе вкарано безкрайно малко количество хипнотичен газ. В същия момент столът, на който посланикът бе седнал, се разтреса от електрически удар.

— Това беше, за да му се отвлече вниманието — обясни Мейли. Посланикът изчезна преди да го удари тока, а после се появи отново, сгушен в креслото си.

— Това е достатъчно — прошепна Мейли и затвори клапана. Те наблюдаваха. След малко посланикът остави книгата си и се загледа в пространството.

— Колко странно — каза той. — Алфърн умря. Добър приятел... Просто глупав инцидент. Той се сблъска с него там. Нямахме късмет. Но това не се случва често.

— Той мисли на глас — прошепна Мейли, макар да нямаше възможност посланикът да ги чуе. — Изрича мислите си. Трябва да е мислил за приятеля си напоследък.

— Разбира се — продължи посланикът. — Все някога Алфърн трябваше да умре. Още... Няма безсмъртие. Но по този начин... Няма как да се отбранява. Там, в космоса, то просто ни хваща. Винаги там, отдолу, чака шанса да ни удари.

— Тялото му не реагира още на хипнотичната заплаха — прошепна Сърси.

— Е — каза си посланикът. — Принципът на реда работеше доста добре и потискаше всичко това. Смекчаваше противоречията...

Той внезапно скочи прав с побледняло лице, като явно се опитваше да си спомни какво е казал.

— Умно. Този номер ми се играе за първи и последен път. Но, господо, той не ви помогна. Аз самият не знам как бихте могли да ме убие. — Той се изсмя към голите стени. — Освен това — продължи да говори той, — колонизационният екип вече трябва да има посоката. Те ще ви намерят с или без мен.

Той седна усмихнат.

— Това е! — извика Дариг. — Той не е неуязвим. Нещо е убило приятеля му Алфърн.

— Нещо в космоса — напомни му Сърси. — Чудя се какво ли е било.

— Чакай да видим — заговори Дариг. — Принципът на реда. Това може да е някой природен закон, който ние не познаваме. Ами отдолу... Какво може да означава отдолу?

— Той каза, че колонизационният екип все едно ще ни намери — напомни му Мейли.

— Всяко нещо с времето си — каза Сърси. — Той може и да блъфира... Не, предполагам, че говори истината. И въпреки това ние трябва да се отървем от посланика.

— Аз мисля, че знам какво означава „отдолу“! — възкликна Дариг. — Това е чудесно. Нова космология, може би.

— Какво е то? — попита Сърси. — Можем ли да го използваме?

— Така мисля. Но почакайте да го обмисля. Май ще си ида в хотела. Имам там няколко книги, които искам да прегледам. Не ме закачайте няколко часа.

— Добре — съгласи се Сърси. — Но какво?...

— Не, не, не може да греша — говореше Дариг. — Почакайте да го обмисля.

Той бързо излезе от стаята.

— Какво смяташ, че е намислил? — попита Мейли.

— Нямам представа — сви рамене Сърси. — Хайде, нека опитаме с още малко психология.

Първо напълниха стаята на посланика с няколко фута вода. Не достатъчно, за да го удавят, а само колкото да му направят живота по-неудобен.

След това добавиха светлини. Цели осем часа светлините блесваха и угасваха в стаята на посланика — ярки светлини, които да проникват под клепачите, и по-мътни, за да го дразнят.

След това дойдоха звуците — скърцания и писъци, стържещи звуци, като от драскане с нокти по ламарина, но увеличени хиляди пъти и странни мляскания, викове и шепот.

Последваха миризмите. После всичко друго, за което успяха да се досетят и което би могло да подлуди човек.

Посланикът спа кротко през цялото време.

— Слушайте сега — каза Сърси на следващия ден. — Хайде да започнем да използваме проклетите си глави. — Гласът му беше прегракнал и груб. Въпреки че психологическите мъчения не бяха засегнали посланика, те като че бяха рикоширали по Сърси и хората му.

— Къде, по дяволите, е Дариг?

— Още разработва идеята си — каза Мейли, като почеса небръснатата си брада. — Каза, че почти е готов.

— Добре, няма да разчитаме на него — каза Сърси. — Започвайте да мислите. Например, ако посланикът може да се превръща в нещо, какво е онова, в което той не би могъл да се превърне?

— Хубав въпрос — изръмжа Харисън.

— Това е основният въпрос — каза Сърси. — Няма смисъл да се хвърля копие към някой, когато сам може да се превърне в такова.

— А какво ще кажете за това? — обади се Мейли. — Като имаме предвид, че той може да се превръща във всичко, какво ще стане, ако го поставим в такава ситуация, в каквата да бъде атакуван и след като се промени?

— Слушам те — каза Сърси.

— Да речем, че е в опасност. Той се превръща в нещото, което го заплашва. Ами ако самото *това* нещо също бъде заплашено? Какво ще направи той?

— А как ще осъществиш това? — попита Сърси.

— Ето така — Мейли вдигна слушалката на телефона. — Ало? Свържете ме със зоопарка на Вашингтон. Спешно е.

Когато вратата се отвори, посланикът се извърна. Вътре пуснаха един разярен тигър. Вратата се затръшна.

Тигърът погледна посланика. Посланикът погледна тигъра.

— Много хитро — каза посланикът.

При звука от гласа му тигърът се сви. Той се метна като разгъната пружина и падна на пода на мястото, където преди миг беше посланикът.

Вратата се отвори отново. Вътре блъснаха втори тигър. Той изрева яростно и се хвърли към първия. Двата тигъра се счепкаха във

въздуха.

Посланикът се появи на няколко фута встрани и започна да ги наблюдава. Когато през вратата с вдигната глава и напрегнат поглед влезе един лъв, той се дръпна малко встрани. Лъвът се хвърли към него и почти щеше да падне отгоре му, но се блъсна в нищото. Като не откри човек, лъвът се нахвърли на тигрите.

Посланикът се появи отново в стола си, където остана, като пушеше и наблюдаваше как зверовете се избиват помежду си.

След десет минути стаята му приличаше на скотобойна.

Но посланикът се бе изморил да гледа спектакъла и се бе излегнал на леглото с книга в ръка.

— Предавам се — каза Мейли. — Това бе последната ми блестяща идея.

Сърси гледаше в пода и не му отговори. Харисън бе седнал в ъгъла и тихо се напиваше. Телефонът иззвъня.

— Да? — отговори Сърси.

— Открих! — извика гласът на Дариг. — Мисля, че това е то! Виж, веднага се мятам на едно такси. Кажи на Харисън да намери няколко помощници.

— Какво е то? — попита Сърси.

— Хаосът е отдолу! — отвърна Дариг и затвори.

Те се заразхождаха из стаята и го зачакаха. Мина половин час, после час. Накрая, три часа след като се беше обадил, Дариг се появи.

— Здравсти — каза той спокойно.

— Здравсти, дяволите да те вземат! — изръмжа Сърси. — Защо закъсня?

— По пътя насам изчетох философията на посланика — каза Дариг. — Доста интересна работа.

— Затова ли закъсня толкова?

— Да. Накарах шофьора да обиколи няколко пъти парка, докато аз четях.

— Хайде, остави това. Разказвай...

— Не мога да го оставя — заговори Дариг със странен, напрегнат глас. — Боя се, че не бяхме прави. По отношение на

извънземните, де. Съвсем редно и необходимо е те да ни управляват. Всъщност аз бих искал те да побързат да дойдат.

Но Дариг не изглеждаше съвсем сигурен в това, което казваше. Гласът му трепна и по лицето му изби пот. Той преплете пръсти и се заизвива като в агония.

— Трудно ми е да го обясня — каза той. — Всичко ми стана ясно още щом започнах да го чета. Разбрах колко глупави сме, като се опитваме да бъдем независими в тази взаимнозависима вселена. Разбрах... О, виж, Сърси. Нека престанем с всички тези глупости и да приемем посланика като наш приятел.

— Успокой се! — извика Сърси на напълно спокойния физик. — Ти не знаеш какво говориш.

— Странно е — продължи Дариг. — Знам какво чувствах... Но вече не чувствам същото. Мисля. Както и да е. Аз *знам* какъв ви е проблемът. Вие не сте чели философията. Но щом я прочетете, веднага ще разберете какво искам да ви кажа. — Той подаде листите на Сърси. Сърси направо ги подпали със запалката си.

— Няма значение — каза Дариг. — Аз съм я запомнил. Само чуйте. Аксиома. Всички народи...

Сърси го удари. С един къс, прав удар. Дариг се просна на пода.

— Тези думи вероятно са подбрани семантично — каза Мейли. — Предполагам, че са предназначени да предизвикат у нас съответна реакция. Работата на посланика е да развие такава философия, която да съответства на мислите на расата, с която си имат работа.

— Слушай, Мейли — прекъсна го Сърси. — Сега ти се заемаш с работата. Дариг знае или мислеше, че знае отговора. Ти трябва да го измъкнеш от него.

— Няма да е лесно — каза Мейли. — Ако ни го каже, той ще има чувството, че предава онова, в което вярва.

— Не ме интересува как ще му го измъкнеш — каза Сърси. — Просто го измъкни.

— Дори и ако това го убие? — попита Мейли.

— Дори ако това убие и теб.

— Помогни ми тогава да го занеса в лабораторията си.

Тази нощ Сърси и Харисън продължиха да наблюдават посланика от командния пункт. Сърси се хвана, че мислите му блуждаят.

Какво ли беше убило Алфърн в космоса? Можеше ли то да бъде повторено на Земята? Какво означаваше принципът на реда? Какво беше „Хаосът е отдолу“?

„Какво, по дяволите, правя тук?“ — питаше се той. Но не можеше да измисли нищо.

— Какво мислиш, че е посланикът? — попита той Харисън. — Човек ли е?

— Прилича — отвърна заспало Харисън.

— Но не се държи като човек. Чудя се дали това е истинската му форма.

Харисън поклати глава и си запали лулата.

— Какво е особеното в него? — продължи да задава въпроси Сърси. — Изглежда като човек, но може да приеме всякаква друга форма. Не можеш да го нападнеш, защото той се приспособява. Той е като водата — заема формата на съда, в който е поставена.

— Не можеш да задържиш водата — прозя се Харисън.

— Така е. Водата няма собствена форма, нали? Или има? Какво е основното?

Харисън с усилие се накара да вникне в думите на Сърси.

— Молекулярният шаблон? Матрицата?

— Матрицата — повтори Сърси и също се прозя. — Шаблон. Може да е нещо подобно. Шаблонът е нещо абстрактно, нали?

— Разбира се. Шаблонът може да бъде приложен към всичко. Какво казах?

— Чакай да видим — каза Сърси. — Шаблон. Матрица. Нещо за възможността на посланика да се променя. Трябва да има някаква обединяваща сила, която съдържа личността му. Нещо, *нещо*, което не се променя, независимо от промените, които той претърпява.

— Нещо като въже — промърмори Харисън със затворени очи.

— Разбира се. Завържи го на възли, опъни го, увий го около пръста си. То все си е въже.

— Да.

— Но как да нарушим шаблона? — попита Сърси. И защо не можеше да заспи от тези мисли? По дяволите посланикът и неговите

орди колонизатори, ще затвори очи само за миг...

— Събуди се, полковник!

Сърси отвори очи и погледна Мейли. До него Харисън хъркаше силно.

— Откри ли нещо?

— Нищичко — призна Мейли. — Тази философия доста го е замаяла. Но не докрай. Дариг знаеше, че *е искал* да убие посланика, при това е имал достатъчно причини за това. И макар че сега мисли друго, той все пак има чувството, че ни предава. От друга страна, не може да си позволи да нарани посланика, а пък не иска да нарани и нас.

— Не каза ли нищо?

— Страхувам се, че не е толкова просто — каза Мейли. — Разбираш ли, ако има непреодолимо препятствие, което *трябва* да бъде преодоляно... И освен това мисля, че философията е объркала ума му.

— Какво се опитваш да обясниш? — Сърси се изправи.

— Извинявай — каза Мейли. — Нищо не можах да направя. Дариг се бореше с всичко това в ума си и когато повече не можеше, той... се предаде. Мисля, че е безнадеждно полудял.

— Хайде да го видим.

Те тръгнаха по коридора към лабораторията на Мейли. Дариг бе положен върху кушетка, а очите му бяха изцъклени към тавана.

— Може ли да бъде излекуван? — попита Сърси.

— Може би с шокова терапия — отвърна със съмнение Мейли. — Но ще отнеме дълго време. Може да блокира всичките му мисли до този момент.

Сърси се извърна. Чувстваше, че му прилошава. Дори и да можеше Дариг да бъде излекуван, щеше да стане твърде късно. Извънземните може да са получили вече сигнала на посланика и да са се насочили към Земята.

— Какво е това? — попита Сърси, като вдигна едно смачкано парче хартия, което лежеше до ръката на Дариг.

— О, той драскаше нещо — каза Мейли. — Има ли нещо написано?

Сърси зачете на глас:

— „Като обмисля нещата, разбирам, че Хаосът и Медузата са близки по същност.“

— Какво означава това? — попита Мейли.

— Не знам — зачуди се Сърси. — Той винаги се е интересувал от фолклор.

— Звучи ми шизофренично — каза психиатърът.

Сърси го прочете отново.

— Като обмисля нещата, разбирам, че Хаосът и Медуза са близки по същност. — Той се загледа в написаното. — Възможно ли е — запита той Мейли — той да се е опитвал да ни намекне нещо? Да се е опитвал да излъже сам себе си, като ни каже и не ни казва онова, което знае?

— Възможно е — съгласи се Мейли. — Един неуспешен компромис... Но какво би могло да означава?

— Хаос — Сърси си спомни, че Дариг беше споменал тази дума когато се бе обадил по телефона. — Това е било първоначалното състояние на вселената в гръцката митология, нали? Безформието, от което е възникнало всичко?

— Нещо подобно — отговори Мейли. — А Медуза е една от онези три сестри с ужасяващи лица.

Сърси остана неподвижен, загледан в хартията. Хаос... Медуза... Принципът на реда! Разбира се!

— Мисля... — Той се обърна и изскочи от стаята. Мейли погледна подире му. После напълни една спринцовка и го последва.

В командния пункт Сърси изкрещя на Харисън и го събуди.

— Слушай — каза той. — Искам да направя нещо, и то бързо. Чуваш ли ме?

— Разбира се — примигна Харисън и стана. — Какво бързаш толкова?

— Знам какво е искал да ни каже Дариг — каза Сърси. — Ела да ти кажа какво искам. И остави тази спринцовка, Мейли. Не съм полудял. Искам да ми намерите книга с гръцката митология. Бързо!

В два часа през нощта не беше толкова лесно да се открие книга за гръцката митология. С помощта на хората от ФБР Мейли вдигна някакъв книжар от леглото. Взе книгата и бързо се върна.

Сърси бе възбуден и със зачервени очи, а Харисън и помощниците му работеха върху три странни съоръжения. Сърси дръпна книгата от ръцете на Мейли, отвори я, прочете нещо и я остави.

— Страхотно — каза той. — Сега ще бъдем готови. Харисън, свърши ли?

— Още малко — Харисън и десетте му помощници поставяха последните части. — Ще ми кажеш ли какво е това?

— И на мен — намеси се Мейли.

— Нямам намерение да крия — отговори Сърси. — Просто бързам. Ще ви обяснявам докато работим. — Той се изправи. — Добре. Хайде да събудим посланика.

Те наблюдаваха екрана, когато една електрическа светкавица се спусна от тавана към леглото на посланика. Той веднага изчезна.

— Сега той е част от този поток електрони, нали? — попита Сърси.

— Така ни каза самият той — отговори Мейли.

— Но продължава да поддържа своя шаблон в потока — продължи Сърси. — Длъжен е, за да може после да си възвърне формата. Сега ние пускаме първия прекъсвач.

Харисън включи машината във веригата и освободи помощниците си.

— Тук имаме непрекъснатата графика на електронния поток — заговори Сърси. — Виждате ли разликата? — На графиката се появи неправилна серия от екстремуми, които се меняха непрестанно. — Спомняте ли си, когато хипнотизирахме посланика? Той говореше за своя приятел, който бил убит в космоса.

— Да — кимна Мейли. — Приятелят му бил убит от нещо, което се издигнало отдолу.

— Каза и още нещо — продължи Сърси. — Каза ни, че основната сила на реда във вселената обикновено спира подобно нещо. Какво ви говори това?

— За силата на реда — заговори Мейли. — Не каза ли Дариг, че това е някакъв нов природен закон?

— Каза. Но помисли за изводите, както е направил Дариг. Ако има принцип на реда, трябва да има и нещо, противоположно на него. Това, което е противоположно на реда, е...

— Хаосът!

— Точно това е мислил Дариг и ние трябваше да го разберем. Хаосът е онова, което лежи отдолу и от него възниква принципът на реда. Този принцип, ако съм го разбрал правилно, има за цел да потиска първоначалния Хаос, за да въвежда ред в природата.

— Но Хаосът продължава да се показва тук-там, както е установил Алфърн. Може би в космоса шаблонът на реда не е толкова мощен. Както и да е, тези празнини са опасни до момента, докато принципът на реда успее да ги завладее.

Той се извърна към командното табло.

— Добре, Харисън. Пусни втория прекъсвач.

Екстремумите на графиката се увеличиха. Те започнаха да подскачат лудо в безсмислени съчетания.

— Сега обмисли написаното на бележката от Дариг в светлината на това, което ти казах. Хаосът, както знаем, лежи отдолу. Всичко е възникнало от него. Медузата е нещо, *към което не бива да се поглежда*. Тя превръщала хората в камък, спомняте ли си? Унищожавала ги. Значи Дариг е открил взаимодействието между Хаоса и онова, към което не бива да се поглежда. И всичко това естествено се отнася за посланика.

— Посланикът не бива да поглежда към Хаоса! — извика Мейли.

— Точно така. Посланикът може да си позволява безброй пермутации и комбинации. *Но нещо* — матрицата — не може да се променя, защото тогава няма да остане нищо от него. За да се разруши нещо толкова абстрактно като шаблона му, на нас ни е необходимо такова състояние, в което не е възможно съществуването на шаблон. Състояние на Хаос.

Във веригата бе включен и третият прекъсвач. Графиката сега приличаше на пияна гъсеница.

— Тези прекъсвачи са идея на Харисън — каза Сърси. — Аз му казах, че искам електрически поток с абсолютно объркано течение. Това е целта му. Да създаде състояние на липса на шаблон. Вторият прекъсвач се опитва да разруши частите на шаблона, останали след

включването на първия, а третият разрушава шаблона, създаден от първите два. Така те се самоунищожават и всяка останала частица от шаблона се разрушава непрекъснато във веригата... Надявам се да е така.

— Значи това трябва да създаде състоянието на Хаос? — попита Мейли, загледан в екрана.

За известно време се чуваше само виенето на машините и се виждаше лудото подскачане на графиките. После, в центъра на стаята на посланика, се появи петно. То започна да плува, да се извива и да расте.

Онова, което ставаше, беше неопикуемо. Те разбираха само, че всичко, което бе в рамките на петното, просто го нямаше. Изчезна.

— Изключи! — извика Сърси. Харисън изключи веригите.

Петното продължи да нараства.

— Как става така, че ние можем да го гледаме? — попита Мейли, загледан в екрана.

— Спомни си щита на Персей — каза Сърси. — Той го използвал като огледало, в което Медуза видяла собствения си образ и така той могъл да я разгледа, без тя да погледне към него.

— То продължава да расте! — извика Мейли.

— В цялата тази работа има известен пресметнат риск — успокой го Сърси. — Винаги съществува опасност Хаосът да се освободи от оковите. Ако това се случи, няма да има значение какво...

Петното престана да расте. Краищата му се вълнуваха и извиваха, след което то започна да се свива.

— Принципът на реда — каза Сърси и падна в стола си.

— Някаква следа от посланика? — попита той след няколко минути.

Петното още се вълнуваше. После изчезна. Веднага последва експлозия. Стоманените стени бяха всмукани навътре, но издържаха. Екранът угасна.

— Петното издърпа всичкия въздух от стаята — обясни Сърси. — Както и мебелите, заедно с посланика.

— Той не издържа — каза Мейли. — Никакъв шаблон не би могъл да издържи в объркването. Отиде да се присъедини към Алфърн.

Мейли започна да хихика. Сърси като да искаше да се присъедини към него, но се стегна.

— Спокойно — каза той. — Още не сме свършили.

— Разбира се, че сме. Посланикът...

— Е отстранен. Но все още съществува извънземната флота, която се е насочила към този район на космоса. Една силна флота, която не можем да унищожим с водородна бомба. Те ще ни търсят.

Той се изправи.

— Приберете се по домовете си и поспете. Нещо ми подсказва, че утре ще трябва да започнем да мислим как да прикрием една планета.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.